

Revisionsrapport

Granskning av den interna styrningen och ledningen av anskaffningen av nytt vårdinformationsstöd inom Region Dalarna

Camilla Karlsson, Lars Högberg, Gunnar Stetler, Bo Anderson

Västerås 2024-03-25

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Uppdrag.....	4
1.1. Bakgrund och syfte.....	4
1.2. Syfte.....	4
1.3. Revisionsfrågor.....	4
1.4. Revisionskriterier.....	5
2. Projektorganisation	6
2.1. Avgränsning.....	6
3. Metod och genomförande	6
3.1. Utgångspunkter.....	6
3.2. Metod.....	7
4. Resultat av granskningen	8
4.1. Beslutsprocessen – ansvar och roller.....	8
4.2. Regionstyrelsens beslut 2022-12-19 avseende tilläggsavtal 3	12
4.3. Samlad bedömning.....	12
4.4. Revisionsfrågorna besvaras.....	17
5. Rekommendationer.....	19
Bilaga 1. Bakgrund till tilläggsavtal 3, sidoavtal och överenskommelse samt Region Dalarnas beslut i frågan	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Bilaga 2. Programorganisation.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Sammanfattning

Revisorerna i Region Dalarna har gett KomRedo i uppdrag att genomföra en granskning av den interna styrningen och ledningen av anskaffningen av nytt vårdinformationssystem inom Region Dalarna. Granskningen, som är avgränsad till regionstyrelsen och dess ansvarsområde, ska bedöma om regionens styrning och ledning av detta införande har varit tillräcklig.

Region Dalarna anslöt sig 2016 till en gemensam upphandling mellan 9 regioner av ett nytt vårdinformationsstöd. Införandet var ett gemensamt projekt och kom att kallas för SUSSA (Strategisk utveckling av sjukvård stödjande applikationer). Leverantör av det nya systemet var Cambio Healthcare Systems (Cambio). Region Dalarna ingick huvudavtal med Cambio under juni 2020. Tilläggsavtal träffades därefter mellan regionerna gemensamt och Cambio under åren fram till december 2022, bland annat på grund av leveransförseningar.

Med anledning av vad som framkommit har revisorerna under granskningens inledande skede bestämt att granskningen ska fokusera på beslutsprocessen kring tilläggsavtalens tillkomst. Som komplettering till det huvudsakliga uppdraget betonas särskilt att utredningen fortsättningsvis skulle inriktas mot den regionala styrning, ledning, tillsyn och uppsikt som lett fram till tilläggsavtal 3. Vår juridiska redovisning framgår av bilaga 1 "Bakgrund till tilläggsavtal 3, sidoavtal och överenskommelse samt Region Dalarnas beslut i frågan". Denna bilaga är belagd med sekretess. En fråga av intresse har också varit om tilläggsavtal 3 är förenlig med lagen om offentlig upphandling (LOU) eller inte, eftersom frågan är under domstolsprövning saknas anledning för oss att uttala oss i fråga om avtalet är förenligt med LOU från Region Dalarnas sida.

Vår samlade bedömning är att regionstyrelsen inte säkerställt att styrningen och ledningen av projektet varit tillräcklig för att säkerställa att leveransen av det nya vårdinformationsstödet för Region Dalarnas del i allt väsentligt överensstämmer med den upphandling som genomförts. Beslut om tilläggsavtal 3 har enligt vår bedömning dessutom hastats fram på ett inte ändamålsenligt sätt. Vi vill dock framföra att ett förbättringsarbete har påbörjats med anledning av de brister som konstaterats.

KomRedo's sammanfattande bedömning i punktform (se vidare under avsnitt 4.3) är följande:

- att regionstyrelsen inte säkerställt att styrningen och ledningen av SUSSA-programmet/projektet har varit tillräcklig för att säkerställa att leveransen av det nya vårdinformationsstödet för Region Dalarnas del i allt väsentligt överensstämmer med den upphandling som genomförts.
- att anskaffningsbeslutet av ett nytt vårdinformationsstöd borde ha behandlats av fullmäktige i enlighet med 5 kap 1 § kommunallagen.
- att det inom SUSSA-programmet på regional samverkansnivå funnits en anmärkningsvärd brist på vilja eller åtminstone förmåga att skriftligen dokumentera och utbyta väsentlig information.
- att det inte kunnat utredas i vilken omfattning som regionstyrelsen hållits och hållit sig informerad om SUSSA programmet.
- att spårbarheten över vad som förevarit inom SUSSA projektet/programmet, främst inom Hälso- och sjukvårdsnämndens diarium, inte har fyllt grundläggande krav (bland annat flera års eftersläpning).

- att beslut om tilläggsavtal 3 under december 2022 har hastats fram på ett sätt som inte är förenligt med en ändamålsenlig beslutsprocess.
- att regionstyrelsen med öppna ögon, och med insikt om att förslag till beslut kunde vara oförenligt med LOU, har beslutat om tilläggsavtal 3. KomRedo bedömer att regionstyrelsen har gjort en politisk och ekonomisk avvägning mellan de alternativ som presenterats.
- att det i princip saknas dokumentation bilagd till regionstyrelsens beslut över vad som förevarit i samband med beslutsfattandet. Detta är en brist särskilt som transparensen i allmänhet varit bristfällig.
- att det rimligen varit svårt för regionstyrelsens ledamöter att under en föredragning, likt den i december 2022, tillgodogöra sig tilläggsavtal 3 ur alla erforderliga aspekter, samt
- att ett förbättringsarbete har påbörjats med anledning av de administrativa brister som konstaterats.

Med utgångspunkt i det som har framkommit i denna granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Att regionstyrelsen skapar förutsättningar för effektivt projektarbete vid större utvecklingsprojekt eller anskaffningar avseende behovs- och kravställande samt att dokumentationshanteringen i projekt och utvecklingsverksamhet ses över.
- Att förutsättningar för tillräcklig intern styrning och kontroll säkerställs och att arbetet med risk- och konsekvensanalyser ges ökat utrymme i samband med digitaliseringen av hälso- och sjukvården samt att ökade ansträngningar görs för att kunna bedöma värdet av insatta resurser i relation till uppnådda effekter och nyttor. Vidare att förutsättningar skapas för att regionstyrelsen ska kunna utöva uppsiktsplikten tillräckligt för ett ändamålsenligt ansvarsutkrävande och även i situationer där arbetet sker i nära samverkan med andra regioner och externa aktörer.
- Att förutsättningar skapas för att utveckla interna samverkans- och samordningsformer samt att länets kommuner och andra berörda vårdgivare ges möjlighet att anslutas till systemet för vårdinformation.
- Att regionstyrelsen inför beslut av större vikt tillser att ledamöterna får nödvändig information, erforderlig tid och möjlighet att sätta sig in i de med ärendet förenade frågeställningarna.
- Att de åtgärder som avser exempelvis dokumenthanteringen formaliseras, förankras och ges hög prioritet i det fortsatta arbetet.
- Att det i program/projekt av större omfattning inte bara bör finnas strukturer för olika tjänstegrupper utan också en struktur där förtroendevalda är representerade och där protokoll förs över vad som förevarit. Vidare rekommenderas att ansvar- och rollfördelningen tydliggörs och fastställs i såväl projektet i regionen som i relation till den styrning och ledning som sker inom ramen för samverkan.
- Att primärvårdens förutsättningar och medverkan i anskaffningsarbetet beaktas i ökad utsträckning. Detta ska även gälla kommuner och andra berörda vårdgivare.

Vi hänvisar även till de rekommendationer som återfinns i revisionsrapporten från 2021 gällande granskning av regionens anskaffning av digitalt processtöd till primärvården i Region Dalarna. Dessa rekommendationer är fortfarande aktuella.

1. Uppdrag

KomRedo har fått i uppdrag av revisorerna i Region Dalarna att genomföra en granskning av införandet av ett nytt vårdinformationsstöd i regionen. Granskningen ska bedöma om regionens styrning och ledning av detta införande har varit tillräcklig. Uppdraget beskrivs närmare nedan.

1.1. Bakgrund och syfte¹

Region Dalarna anslöt sig 2016 till en gemensam upphandling av ett nytt vårdinformationsstöd. Samverkan benämndes initialt ”SUSSA” och kom att omfatta nio regioner i landet. Projektet har senare ändrat benämning ett flertal gånger och kallas nu FVIS (framtidens vårdinformationsstöd). Leverantör av det nya systemet är Cambio Healthcare systems som slutligen blev den enda anbudsgivaren. Systemet består av ett kärnsystem (journalssystem) och olika komponenter, också levererade av Cambio, som utvecklas i ett gemensamt arbete mellan de nio regioner som ingår i samverkansarbetet, kallat SUSSA².

Systemstödet börjar levereras med uppstart i den första regionen vecka 38 2024 och för Region Dalarnas del ska uppstart ske vecka 5 2025.

1.2. Syfte

Syftet med granskningen är att ge regionens revisorer underlag för att bedöma om regionstyrelsen haft en tillräcklig och ändamålsenlig styrning och ledning av projektet.

1.3. Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande frågeställningar:

- Är regionen Dalarnas interna styrning och ledningen av projektet tydlig och tillräcklig?
- Är ansvarsfördelning (roller, mandat etcetera) tydliga i såväl projektet i Region Dalarna som i relation till den styrning- och ledning som sker inom ramen för samverkan?
- Är ansvarsfördelningen fastställd/beslutad i överensstämmelse med regionens interna styrdokument (till exempel reglementen och delegationsordningar) och tydligt dokumenterad?
- Har regionen säkerställt att ansvarsfördelningen också efterlevs?
- Har regionen säkerställt att leveransen av systemet i allt väsentligt överensstämmer med den upphandling/beställning av systemet som gjorts?
 - Finns rutiner, system etcetera som säkerställer att leverans av aktuellt system överensstämmer med den beställning/upphandling som genomförts samt att leveranserna följer upprättad tidsplan?

¹ Bakgrund och syfte är hämtat från uppdragsgivarens förfrågningsunderlag

² SUSSA = Strategisk utveckling av sjukvårdsstödjande applikationer

- Finns tillräcklig styrning och uppföljning i projektet som bland annat säkerställt att enskilda projektgrupper etcetera inte genomför förändringar i projektet som inte ryms i den ursprungliga upphandlingen?
- Har eventuella verksamhetsmässiga och ekonomiska effekter av de justeringar/tilläggsavtal etcetera som gjorts i projektet beaktats i övrig planering i regionen (till exempel budget och verksamhetsplaner)?

Övriga frågeställningar som varit relevanta för att uppnå granskningens syfte är:

- Är ingångna avtal och överenskommelser med berörda leverantörer tillfredsställande?
- Har riskbedömningar avseende jäv, eventuella oegentligheter och kostnadskalkyler gjorts i samband med upphandling och avtal med leverantör av tjänster och utrustning?

1.4. Revisionskriterier

Granskningen utgår i första hand från lagstiftning och författningar inom området samt regionfullmäktiges styrning. Följande revisionskriterier har legat till grund för vår granskning:

Lagar

- Kommunallag (2017:725)
- Förvaltningslag (2017:900)
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Patientsäkerhetslag (2010:659)
- Patientdatalag (2008:355)
- Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)
- Offentlighets- och sekretesslag (209:400)
- I brottsbalken för uppdraget relevanta bestämmelser
- Lag om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (2018:1174)

Föreskrifter, förordningar vägledningar

- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)
- SOSFS (2011:9) - Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso-och sjukvården
- Överenskommelse om handlingsplan för samverkan vid genomförande av vision e-hälsa 2025, Socialdepartementet och SKL 2017–2019
- ”Tydligare spelregler och samordning av krav – Rekommendationer till nytta för patient, vård och företag”, SKL 2018
- Ineras vägledningar om styrning och ledning av digitalisering och e-hälsa
- Socialstyrelsen – digital utveckling i vården
- e-Hälsomyndigheten - Vision e-hälsa 2025
- Folkhälsomyndigheten – WHO och internationell samordning
- Inera – Första linjens digitala vård/Målbild för första linjens vård
- Internetstiftelsens vägledningar i tillämpliga delar

- Digitaliseringsrådets vägledningar i tillämpliga delar

Interna riktlinjer, styrdokument och redovisande, dokument, exempelvis

- Regionplan, budget och finansplan 2020–2022, 2023–2025
- Årsredovisning 2019, 2020, 2021, 2022
- Regionstyrelsens reglemente
- Hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente
- Policy för styrning och ledning
- Olika flödes och processbeskrivningar
- Regionstyrelsens egna styr- och stöddokument som till exempel
 - Erbjudande upphandling, 2016-02-19
 - Arbets- och delegationsordningar i tillämpliga delar
 - Intern kontroll

2. Projektorganisation

Följande konsulter och experter från KomRedo AB har medverkat i granskningen:

- Camilla Karlsson, certifierad kommunal revisor, uppdragsansvarig
- Lars Högberg, certifierad kommunal revisor, delprojektledare
- Gunnar Stetler, juridisk expert
- Bo Anderson, senior revisor och kvalitetssäkrare

2.1. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till regionstyrelsen och dess ansvarsområde.

Under granskningens inledning har revisorerna bestämt att granskningen ska fokusera på beslutsprocessen kring tilläggsavtalens tillkomst. Som komplettering till det huvudsakliga uppdraget betonas särskilt att utredningen fortsättningsvis skulle inriktas mot den regionala styrning, ledning, tillsyn och uppsikt som resulterat i tilläggsavtal 3.

3. Metod och genomförande

3.1. Utgångspunkter

Inom samtliga regioner pågår arbetet med att införa eller vidareutveckla vårdinformativsystem. E-hälsomyndigheten har, bland annat i samverkan med Socialstyrelsen, ett regeringsuppdrag som övergripande syftar till att den på nationell nivå fastställda visionen för e-hälsa år 2025 ska uppnås, vilket bland annat innefattar en mera enhetlig informationsstruktur inom landet.

Satsningen på att modernisera och digitalisera informationsstrukturen är på såväl nationell som regional nivå förknippad med och kräver en betydande ekonomisk satsning. Satsningen syftar till att skapa bättre förutsättningar för en jämlik, effektiv och kunskapsbaserad vård. Men också till att

förbättra den enskildes förutsättningar och tillgång till bästa möjliga vård och omsorg. Patientsäkerheten ska stärkas samtidigt som arbetet för hälso- och sjukvårdens medarbetare ska effektiviseras.

Vår granskning har mot bakgrund av direktiven i uppdragsbeskrivningen genomförts med avseende på hur Region Dalarna valt att organisera arbetet och utformat projektarbetet från beslut om att införa ett nytt vårdinformationsstöd till dess att det är på plats. Det innefattar att vi har gått igenom och granskat övergripande styrande beslut som är fastställda i upphandlingsbeslut, avtalstecknande och andra överenskommelser.

Ett inte fungerande eller ändamålsenligt uppbyggt vårdinformationssystem innehåller flera risker, vilket den tidigare av regionens revisorer genomförda förstudien pekar på. Ur ett patientperspektiv handlar det ytterst om att hälso- och sjukvårdslagens intentioner inte uppfylls och att den enskilda patientens behov inte blir uppmärksammade eller tillgodosedda på adekvat sätt. Ur ett regioninternt perspektiv handlar anskaffningen av ett nytt vårdinformationsstöd om en betydande kostnad men också risk för ekonomiska merkostnader om det finns brister i såväl styrningen som ledningen av införandearbetet. Av regionens regionplan, budget och finansplan åren 2023 – 2025 framgår att det under år 2023 satsats 65 miljoner kronor på framtidens vårdinformationssystem/IT-utvecklingsmedel. Åren därefter uppges motsvarande satsning till 70,0 respektive 77,5 miljoner kronor.

För regionens hälso- och sjukvård finns stora verksamhetsmässiga risker om syftet med införandet av ett nytt vårdinformationssystem inte är förankrat, eller risk för ineffektivitet om de olika vårdområdena inte är delaktiga under projekttiden. Dessa aspekter har därför också omfattats av granskningen.

Inom ramen för uppdraget konstaterar KomRedo att anskaffningsarbetet sker genom ett organisatoriskt nystan av inblandande aktörer där en extern leverantör och flera regioner medverkar i stor utsträckning, vilket påverkat styrningen och ledningen i betydande omfattning. KomRedo har inledningsvis bedömt att det finns risk för att detta kan innebära korsande ansvarsområden och otydliga ansvarsroller. Ansvarsfrågan har därför granskats särskilt.

3.2. Metod

Granskningen baseras på en genomgång av styr- och stöddokument, protokoll, tjänsteanteckningar med mera. Vidare har 25 intervjuer genomförts med politiska företrädare och tjänstepersoner.

Granskningen har utgått från olika riskperspektiv som till exempel risk för förtroendeskadligt agerande, risk för brister i ledning och styrning, risk för ineffektiv intern styrning och kontroll, risk för bristande kostnadskalkyler, risk kopplade till anskaffningsbemyndiganden samt riskbedömningar utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv.

För att få överblick av anskaffningsprocessen från initiering till år 2023 har vi tagit fram en processbeskrivning över vilka beslut som tagits i Region Dalarna. Beskrivningen över beslutsprocessen redovisas nedan. Med redogörelse av våra iakttagelser, kommentarer och bedömningar av de olika delarna i beslutsprocessen.

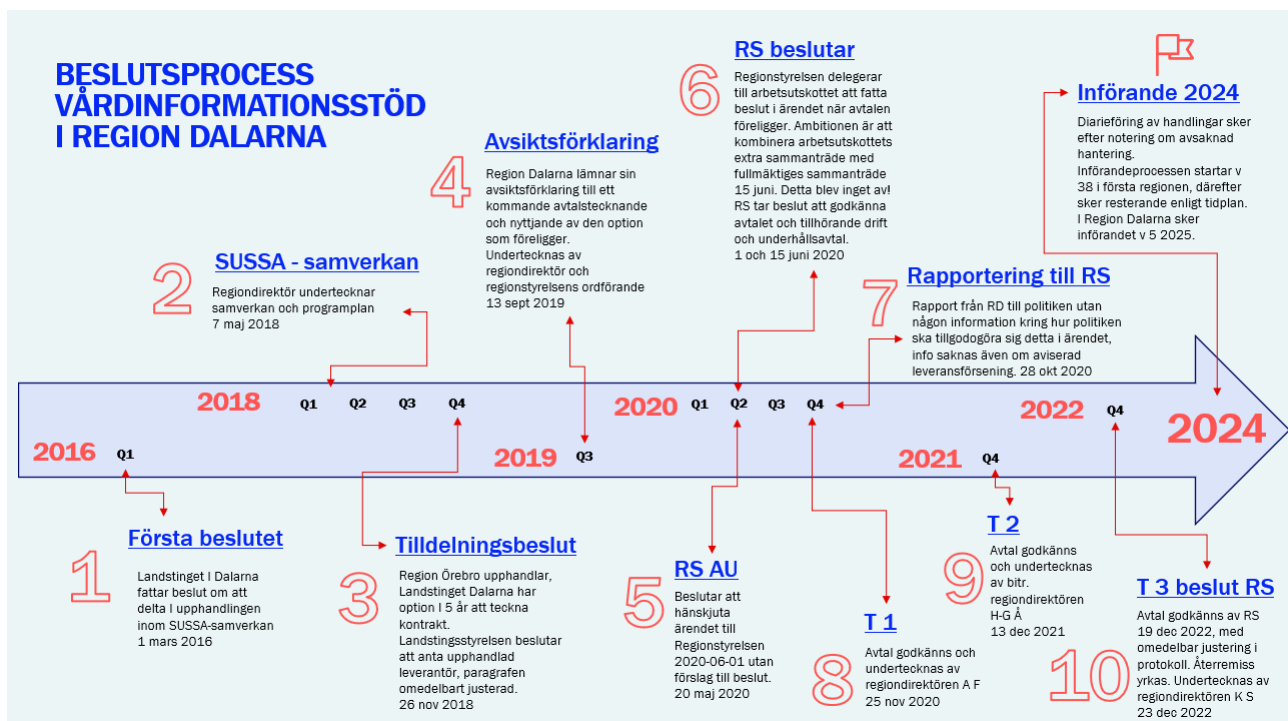
4. Resultat av granskningen

Behovet av ett mera utvecklat och ändamålsenligt vårdinformationsstöd har under lång tid diskuterats i flera av landets regioner. Syftet med förändrings- och införandearbetet är flera. För Region Dalarna handlar det om att det nya vårdinformationsstödet ska stödja nya arbetssätt och metoder inom vården, men också innebära en ökad patientsäkerhet. Vårdförlopp för enskilda patienter ska lättare gå att följa. All dokumentation och övrig information kring patienten ska finnas samlad i det nya vårdinformationsstödet. För medarbetare inom vården ska systemstödet förenkla administration och vårdplaneringen samt vara användarvänligt.

Kommunerna i Dalarnas län kommer också att beröras då en gemensam struktur för SIP/SPU³ ska ingå i det nya vårdinformationsstödet. Det ingår i programmets uppdrag att klargöra förutsättningar för införande av SIP/SPU i kommunerna, vilket vi anser även borde innefatta regionens läkarinsatser i kommunernas särskilda boenden (SÄBO) samt de avtal som tecknats med övriga vårdgivare.

4.1. Beslutsprocessen – ansvar och roller

I det följande redovisas kartläggningen av beslutsprocessen för anskaffningen av det nya systemet för vårdinformation i ett flödesschema. Därefter ges en fylligare redovisning av besluten med tidsangivelser och kommentarer. Redovisningen baseras i allt väsentligt på den genomförda dokumentgranskningen.

³ SIP = Samordnad individuell plan, SUP = Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

- 1) I början av år 2016 fattades beslut om att dåvarande Landstinget Dalarna ska medverka i upphandlingen av framtidens vårdinformationsstöd som genomfördes av de ursprungliga fem regioner som samverkade inom ramen för det som är SUSSA-samverkan⁴. Förutsättningarna för detta finns angivna i dokumentet "Erbjudande upphandling 2016-02-19". Av landstingsstyrelsens beslut framgår att Landstinget Dalarna väljer att delta i upphandlingen.
- 2) 2018-05-07 undertecknar Landstinget Dalarna en överenskommelse om att ingå i SUSSA-samverkan.
- 3) Senare samma år, i november, föreligger ett tilldelningsbeslut om framtidens vårdinformationsstöd. Region Örebro fick i uppdrag av de övriga landstingen/regionerna i SUSSA-samverkan att upphandla en systemlösning med tillhörande tjänster avseende implementation, underhåll och support samt drift inom ramen för det framtida vårdinformationsstödet. De fem ursprungliga landstingen/regionerna i SUSSA-samverkan tecknade kontrakt med den vinnande leverantören direkt efter tilldelningsbeslutet. Landstinget Dalarna hade en option att teckna kontrakt med leverantören inom fem år.
- 4) 2019-09-13 lämnar Region Dalarna en avsiktsförklaring inför avtalstecknande och nyttjade optionen, under de förutsättningar som då var kända. Vi noterar att avsiktsförklaringen undertecknades av regionstyrelsens ordförande och regiondirektör utan att underrätta regionstyrelsen. Regionfullmäktige har inte beslutat om avsiktsförklaringen fast det handlar om en större systemupphandling som har betydande ekonomisk och verksamhetsmässiga konsekvenser för hälso-och sjukvården.
- 5) Av protokollet från regionstyrelsens arbetsutskott 2020-05-20 framgår att avtalsinnehållet har kompletterats med tillförda värden i leveransen för de nio regionerna som ingår i SUSSA efter gemensam avtalsdialog med leverantören. Arbetsutskottet beslutar att hänskjuta ärendet till regionstyrelsen 2020-06-01 utan förslag till beslut.
- 6) 2020-06-01 behandlar regionstyrelsen frågan och beslutar att ärendet ska behandlas när avtalen är klara. Regionstyrelsen delegerar till arbetsutskottet att fatta beslut i ärendet när avtalen föreligger. Ambitionen var att kombinera arbetsutskottets extra sammanträde med regionfullmäktiges sammanträde den 15 och 16 juni.

Avtalsundertecknande avsåg följande:

- Avtal köp med bilagor (nio regioner)

Tillkommer för Region Dalarna:

- Avtal drift/underhåll
- Personuppgiftsbiträdesavtal
- Säkerhetsskyddsavtal (leverantör)
- Säkerhetsskyddsavtal (driftleverantör)

2020-06-15 beslutar regionstyrelsen att utnyttja optionen och underteckna avtalet med leverantören. I övrigt framgår inte om den regionfullmäktige har getts möjlighet att ta del av och kunna påverka införandet av det nya systemet.

⁴ SUSSA = Strategisk utveckling av sjukvårdsstödjande applikationer.

- 7) I handlingarna till regionstyrelsens sammanträde 2020-10-28 återfinns en rapport från regiondirektören. Av rapporten framgår inte hur politiken ska förhålla sig till den information som erhållits. Av rapporten framgick inte heller att leverantören en vecka tidigare aviserat att den första leveransen blir försenad.
- 8) 2020-11-25 undertecknar Region Dalarna ett avtalstillägg, tilläggsavtal 1, som är bindande för samtliga regioner som ingår i SUSSA-samverkan. Avtalet blev således inte föremål för behandling och ställningstagande i regionstyrelsen utan godkändes och undertecknades endast av regiondirektören.
- 9) Drygt ett år senare, 2021-12-13, godkänns och undertecknas ytterligare ett tilläggsavtal, tilläggsavtal 2, till det huvudavtal som i juni år 2020 godkändes av regionstyrelsen. Avtalet är till sitt innehåll mera omfattande än tilläggsavtal 1. Tilläggsavtal 2 godkänns och undertecknas av biträdande regiondirektör. Även när det gäller detta tilläggsavtal togs inte tidigare aviserade leveransförseningar upp inför regionstyrelsen, trots att det tydligt framgår i avtalet.
- 10) 2022-12-19 behandlar regionstyrelsen för ställningstagande till tilläggsavtal 3, mellan regionerna som ingår i SUSSA-samverkan och leverantören. Vid sammanträdet beslutar regionstyrelsen att godkänna och underteckna tilläggsavtalet och regiondirektören får i uppdrag att underteckna avtalet (som sker den 23 december 2022). Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Av protokollet framgår vidare att M + V + SD i första hand yrkar att ärendet ska återremitteras och i andra hand att liggande förslag avslås.

Iakttagelser

Enligt regionrevisorernas tilläggsdirektiv har granskningen fokuserat på den regionala styrningen, ledning, tillsyn och uppsikt som resulterat i tilläggsavtal 3. Vår redovisning framgår av bilaga 1 "Bakgrund till tilläggsavtal 3, sidoavtal och överenskommelse samt Region Dalarnas beslut i frågan".

Vi noterar att av de handlingar och protokoll från regionstyrelsens sammanträden under perioden juni 2020 till december 2022 framgår att informationen om anskaffningsarbetets framskridande till regionstyrelsen har varit sporadisk. Det finns uppgifter om arbetet med anskaffningen i några av de rapporter som regiondirektören lämnat, som enligt vår mening, redovisas i för problemfria termer. Det saknas till exempel dokumenterade uppgifter om leveransförseningar och om de tilläggsavtal 1 och 2 som godkänts på tjänstepersonnivå. Vår bedömning är att förändringen i tilläggsavtalen 1 och 2 i förhållande till huvudavtalet är så omfattande att regionstyrelsen borde ha beslutat i frågan. Regionstyrelsen har inte tillräckligt säkerställt rutiner för att styra och leda regionens verksamheter trots att regionfullmäktige i februari 2021 fastställde en policy för styrning och ledning inom regionen. Vi konstaterar att regionfullmäktige inte har beslutat om avsiktsförklaringen, inte heller frågan om att godkänna avtalet med leverantören lyftes till regionfullmäktige, fast det handlar om en större systemupphandling som har betydande ekonomisk och verksamhetsmässiga konsekvenser för hälso- och sjukvården.

Enligt vad som uppgivits i de intervjuer vi genomfört ska besluten att underteckna tilläggsavtal 1 och 2 betraktas som delegationsbeslut då de hänger samman med huvudavtalet och är en konsekvens av det tidigare beslutet om att godkänna densamma. Utifrån gällande delegationsordning avseende rätten att fatta beslut framgår inte heller att dåvarande regiondirektör eller biträdande regiondirektör beslutat i enlighet med gällande regelverk om att godkänna och

underteckna tilläggsavtal 1 och 2. Det framgår inte heller av regionstyrelsens protokoll att detta har anmälts som delegationsbeslut. Vi kan inte heller se att besluten om att godkänna dessa båda tilläggsavtal har anmälts eller lämnats som information till regionstyrelsen eller till ledande politiska företrädare.

Vidare har noterats att det först är i december 2022 som frågan om anskaffandet av systemet aktualiserats som ett särskilt ärende till regionstyrelsen för ställningstagande om tilläggsavtal nummer 3. Vi har också noterat av protokollet från mötet i regionstyrelsens arbetsutskott i november 2022, som föregått styrelsens sammanträde i december, inte finns några anteckningar om beredningen och behandlingen av tilläggsavtal 3.

Regionstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt KL 9 kap. 37 §. Avsaknad av beslut eller uppsikt är därför allvarliga brister i regionstyrelsens ansvar.

Vi noterar att spårbarheten i dokumentation över vad som förevarit inom SUSSA-projektet/programmet inte har fyllt grundläggande krav (bland annat på grund av flera års eftersläpningar) i enlighet med förvaltningslagen. Vi har iakttagit att dokumentationen inte hållits tillgängliga som allmänna handlingar hos regionen. Detta har enligt uppgift under februari 2024 rättats till.

Region Dalarna är en av de samverkande regioner som anslutit sig sist till anskaffningen av systemet. Det innebär att regionen i flera avseenden har kommit att förlita sig på de övriga regioner som ingår i SUSSA samverkan. Regionens risk- och sårbarhetsanalyser har enligt vår mening inte varit tillräckliga avseende detta projekt. Det finns en inbyggd problematik att som sist ansluten region ifrågasätta övriga regioners ställningstaganden. Det kan ha varit svårt för regionen att stå emot det kollegiala trycket och ikläda sig ansvaret för eventuella konsekvenser som kan bli följden av utebliven anslutning.

I intervjuer med företrädare för primärvården uppges att primärvårdsperspektivet inte tillräckligt har beaktats i utvecklingsarbetet. Det uppges även gälla medborgar- och patientperspektivet. Frågan om det nya systemets integration med kommunernas och andra aktörers "vårdinformationssystem" anges också vara bristfälligt behandlad. Det gäller även systemets samordning med regionens övriga informations- och beslutsystem. I stället för förklaringar och svar anges att dessa frågor i stället ständigt skjuts upp till längre fram i införandeprocessen, vilket skapar osäkerhet och försvårar förutsättningarna för ett framgångsrikt införande. Det skapar osäkerhet hos vårdpersonalen om dess arbetsmiljö och arbetssätt. Risker för patientsäkerheten har i sammanhanget lyfts fram som viktigt att beakta.

Granskningen visar på en anskaffningsprocess med många intressenter. Detta ställer särskilt stora krav på en väl fungerande samordning och tydlighet i fördelningen av ansvar och roller där styrande och stödjande roller och samordningsansvar med tydlig uppgiftsfördelning och beslutsmandat ska finnas på plats. Enligt den programorganisation som infördes för regionens arbete med att skaffa ett nytt system för hantering av vårdinformation görs en tydlig åtskillnad mellan olika nivåer, se bilaga 2.

Vi konstaterar att representation från den politiska nivån saknas i programorganisationen, vilket innebär ett besvärande glapp i ansvarsfördelningen mellan regionstyrelsen och projektet. Tillsammans med avsaknaden av en tydlig dokumenterad och fastställd delegationsordning innebär det, enligt vår bedömning, att roll- och ansvarsfördelningen inte varit tillräckligt tydlig för att säkerställa en tillräcklig styrning och kontroll av projektet. Enligt vår bedömning finns även en

inbyggd gränsdragningsproblematik avseende om det är hälso- och sjukvårdsnämnden eller regionstyrelsen som borde ansvara för anskaffningen av vårdinformationsstödet. Det ingår inte i vår uppgift att avgöra men det finns fördelar att diskutera ”ägandeskapet” inför framtida anskaffningsprocesser.

Bedömning

Regionstyrelsen har en central roll och ett övergripande ansvar för styrningen i regionen. Regionstyrelsens ansvar för den interna styrningen och kontrollen av det omfattande förändringsarbete och de ekonomiska resurser som följer med anskaffandet av ett nytt vårdinformationsstöd är betydande. Ändamålsenligheten av hur styrelsens utövat sitt ansvar och resultatet därav är bristfälligt utifrån det underlag vi tagit del av. Vi bedömer därför att regionstyrelsen har brustit i sin uppsiktsplikt och kan därför inte undgå kritik. Vi anser även att den politiska ledningens brist på agerande bidragit till att styrningen och den interna kontrollen av projektet inte varit tillräcklig.

Det har inte legat inom ramen för uppdraget att djupare granska ändamålsenligheten och kostnadseffektiviteten i beslutsprocessen sedan 2014 med avseende på uppdragets begränsningar.

4.2. Regionstyrelsens beslut 2022-12-19 avseende tilläggsavtal 3

I bilaga 1 redovisas bakgrund och tillkomst av det tilläggsavtal som regionstyrelsen valt att ingå med leverantören i slutet av år 2022. Avtalet tecknades även med de övriga berörda regionerna.

Vår bedömning om regionstyrelsens beslutsfattande avseende tilläggsavtal 3 framgår närmare under nästa avsnitt 4.4.

4.3. Samlad bedömning

Med utgångspunkt i de underlag vi tagit del av är vår samlade bedömning att regionstyrelsen inte säkerställt att styrningen och ledningen av projektet är tillräcklig för att säkerställa att leveransen av det nya vårdinformationsstödet för Region Dalarnas del i allt väsentligt överensstämmer med den upphandling som genomförts. Beslut om tilläggsavtal 3 har enligt vår bedömning dessutom hastats fram på ett inte ändamålsenligt sätt. Vi vill dock framföra att ett förbättringsarbete har påbörjats med anledning av de brister som konstaterats.

Vår bedömning baseras på de brister som konstaterats utifrån de underlag vi haft tillgång till. Dessa sammanfattas punktvis nedan.

- 1) KomRedo vill inledningsvis hänvisa till de rekommendationer som återfinns i revisionsrapporten från 2021: *Granskning av regionens anskaffning av digitalt processtöd till primärvården i Region Dalarna*. Dessa rekommendationer är fortfarande aktuella.

Med utgångspunkt i det material och de uppgifter vi tagit del av lämnar vi följande rekommendationer till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden:

1. *Att förutsättningar skapas för effektivt projektarbete vid större anskaffningar avseende behovs- och kravställande.*
2. *Att erforderliga förutsättningar för följsamhet till och förståelse för Lagen om offentlig upphandlings regler om likabehandling och proportionalitet tillskapas.*
3. *Att dokumentationshantering i projekt- och utvecklingsverksamhet ses över.*

4. Att förutsättningar för tillräcklig intern styrning och kontroll säkerställs och att arbetet med risk- och konsekvensanalyser ges ökat utrymme i samband med digitaliseringen av hälso- och sjukvården samt att ökade ansträngningar görs för att kunna bedöma värdet av insatta resurser i relation till uppnådda effekter och nyttor.

5. Att interna samverkans- och samordningsformer ses över och effektiviseras genom att regelverket runt sådana arbetsformer som förekomsten av styrgrupper och sambandet mellan projekt och tjänstepersoner som på ett eller annat sätt är knutna till ett projekt förtydligas, klargörs och förankras för effektivare verksamhetsutveckling och projektstyrning.

Granskningen visar att dessa rekommendationer inte har följts i det nu aktuella projektet, vilket är anmärkningsvärt då det handlar om stora satsade resurser från Region Dalarna.

- 2) Med avseende på den betydelse som införandet av ett nytt vårdinformationsstöd har borde anskaffningen således, enligt vår mening, ha behandlats av fullmäktige. Av kommunallagens 5 kap 1 § framgår att fullmäktige ska besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt inklusive ekonomiska frågor regionen.
- 3) KomRedo bedömer att regionstyrelsen har gjort en politisk och ekonomisk sammanvägd bedömning mellan de alternativ som presenterats. Regionstyrelsen har med öppna ögon, och med insikt om att beställargruppens förslag till beslut kunde vara oförenligt med LOU, beslutat i enlighet med förslaget. Det ifrågasätts i och för sig inte att regionstyrelsen haft regionens ”bästa för ögonen” i denna fråga. Det bör dock nämnas att föredraganden enligt KomRedo’s bedömning i realiteten har förespråkade ett annat alternativ än det beslut som regionstyrelsen kommit fram till. Med detta sagt understryker KomRedo att vi inte tar ställning till frågan om tilläggsavtal 3 är förenligt med LOU.
- 4) KomRedo konstaterar att dokumentationen är bristfällig som underlag till regionstyrelsens beslut i december 2022.
- 5) KomRedo konstaterar att det på den regionövergripande samverkansnivån inom SUSSA-programmet funnits en brist på vilja eller förmåga att skriftligen dokumentera och utbyta väsentlig information. Detta framgår inte minst av utdrag ur Beställargruppens protokoll daterat den 8 november 2022 där utformningen av den presentation som var avsedd att användas inför regionstyrelsens beslut diskuteras. I protokollet redovisas: ” *Diskussion fördes om ifall riskerna med överklagan och ogiltigförklarande borde tas med i powerpointpresentationen. Mötet konstaterade att det finns en fördel med att så lite som möjligt är nedskrivet. Däremot är det viktigt, för transparensen, att informationen delges muntligen.*” Av den dokumentation vi tagit del av framgår tydligt att företrädaren för Region Dalarna har ifrågasatt denna rekommendation. KomRedo vill också framhålla att föredraganden inför regionstyrelsen i Region Dalarna kompletterat powerpointpresentationen med egna relevanta uppgifter och verkat för tydlighet. Även om KomRedo inte har kunnat konstatera att oegentligheter förkommit skapar bristande dokumentation erfarenhetsmässigt utrymme och förutsättningar för oegentligheter och korruption.
- 6) KomRedo bedömer att tankesättet i den regionövergripande Beställargruppen och Styrgruppen inom SUSSA-samverkan i väsentliga delar endast använt sig av muntlig information avseende risker och konsekvenser. Detta är ett oacceptabelt. Ett uttryck som framförts i några av de intervjuer vi genomfört är att det på den regionövergripande SUSSA-nivån har rått en tystnadskultur. Något som man enligt uppgift inom Region

Dalarna reagerat mot och därför inhämtat uppgifter från ”central” SUSSA-nivå. Det har vidare framförts påståenden om att beslut skyndats fram, att en viss region haft allt för dominerande inflytande. Vi är i och för sig medvetna om att det vore konstigt om det inte fanns olika uppfattningar i ett program som detta med nio regioners intressen inblandade. Sådana förhållanden ställer dock än större krav på tydlighet, dokumentation, transparens och inte minst styrning och tillsyn. KomRedo har bibringats den uppfattningen att de regioner som var med från början har fått ett betydande inflytande över den slutliga processen. Region Dalarna har som det framstår inte reagerat med tillräcklig kraft gentemot detta.

- 7) KomRedo bedömer att det varit svårt att under en föredragning i regionstyrelsen likt den i december 2022, tillgodogöra sig avtalsförslaget ur alla erforderliga aspekter. Att ta till sig ett material som detta och rättsliga aspekter därav kräver en betydande insats av envar. Citatet i punkt 5 ovan talar väl för att projektet/programmet totalt genomförts i en anda där erforderliga beslut inte har förankrats i nödvändig omfattning.

KomRedo bedömer att regionstyrelsen inför beslut inte haft erforderlig tid och möjlighet att sätta sig in i alla de med avtalsförslaget förenade frågeställningarna, riskbedömningar och dess konsekvenser. Detta även om tjänsteorganisationen avsatt viss tid i förväg för att förtroendevalda skulle kunna ges tid att studera materialet.

- 8) KomRedo konstaterar utifrån de underlag som framförts att det på regionövergripande nivå inom SUSSA-programmet funnits ett överdrivet sekretessmedvetande. Sekretessbedömningar bör vara förankrade i den sekretesslag som finns och underlaget bör vara väl dokumenterat. Vi har också uppmärksammat att regionerna gemensamt gjort en mindre väl avvägd polisanmälan avseende misstanke om sekretessbrott eftersom någon påstås ha överlämnat sekretessbelagd dokumentation till Konkurrensverket. Anmälan har lagts ner av åklagare, med svidande kritik, under återopande bland annat av pactum turpe⁵. En risk med en anmälan som denna är att den kan uppfattas vara oförenlig med efterforskningsförbudet eftersom viss information samtidigt kan ha lämnats till media. KomRedo har iakttagit att medias intresse i programmet har väckt viss irritation inom programmet. Det kan konstateras att Region Dalarnas jurister inte varit involverade i anmälan. KomRedo förutsätter att juristavdelningen i erforderlig utsträckning fortsättningsvis involveras vid händelser som denna.
- 9) KomRedo konstaterar att spårbarheten över vad som förevarit inom SUSSA-projektet/programmet, främst inom Hälso- och sjukvårdsnämndens diarium, inte har fyllt grundläggande krav (bland annat flera års eftersläpning). En väsentlig del av de handlingar som borde varit diarieförda har i stället återfunnits på den regiongemensamma plattformen Project Place. Där har de inte heller varit tillgängliga som allmänna handlingar för regionen. Detta har, såvitt kan bedömas, under februari 2024 rättats till. Vår reservering härvidlag beror på att vi inte har granskat de handlingar som bilagts på SUSSA-plattformen sedan huvudavtalets tillkomst år 2020. Vi förutsätter dock att regionen numera har vidtagit erforderliga rättelser/åtgärder.
- 10) Fem förbättringsområden, kopplade till det pågående införandearbetet i regionen, har identifierats inom organisationen. Dessa är dels:

⁵ pactum turpe = en talan, i detta fall en anmälan, som enligt gällande rättsprinciper avvisas om den strider med lag eller god sed

- Diarieföring, exempelvis har numera (februari 2024) tillsetts att handlingar inom Project Place har diarieförts i Region Dalarnas diarium
- Kunskapsöverföring och informationsdelning mellan tjänstepersoner, exempelvis har veckovisa (torsdags-) avstämningar etablerats som ett forum för att kontinuerligt dela information och kunskap. På dessa möten deltar chefsjurist, jurist med ansvar för informationssäkerhet, hälso- och sjukvårdsdirektör, styrgruppsmedlemmar samt regiondirektör
- Kunskapsöverföring och informationsdelning med politik och tjänstepersoner, exempelvis att regiondirektören delger information och lägesrapportering på regionstyrelsens arbetsutskott (där både majoritet och opposition finns representerade) samt med regelbundenhet även i regionstyrelsen
- Ökat fokus på informationssäkerhet. Dataskyddsombudet (jurist med ansvar för informationssäkerhet) har engagerats för att bidra med sin kompetens inom informationssäkerhet, vilket har bedömts haft positiva effekter för att säkra införandeprocessen och avtalstolkning.
- och slutligen Beslut för egen del. Vid varje beslut som fattas i projektet väger Region Dalarna nu på ett mer tydligt sätt in regionens egna förutsättningar/intressen och säkerställer en transparent och välinformerad beslutsprocess - säkerställer att Region Dalarna fattar kloka beslut för egen del, och inte med automatik följer SUSSA-gemensamma beslut

11) KomRedo konstaterar att de åtgärder som vidtagits och redovisats inte är löpande dokumenterade utan verkar ha växt fram mer över tid på grund av verksamhetsmässiga behov. Vår bedömning är att redovisade åtgärder har tillkommit dels som en följd av tillträdet av en ny regiondirektör i april 2023, den uppmärksamhet projektet fått bland annat genom Konkurrensverkets agerande, dels regionrevisorernas uppdrag till KomRedo.

Sådan informationsdelning som nämns ovan är av stor vikt även under löpande mandatperiod. Det är KomRedo's bedömning att sådan kunskap underlättar majoritetsväxling. Genom denna granskning kan också ifrågasättas om regionstyrelsens ledamöter varit informerade etcetera i sådan omfattning att minoritetens berättigade krav på insyn beaktats, bland annat för möjliggörande av effektiv majoritetsväxling inom regionen.

KomRedo har efterfrågat handlingar som inte kunnat återfinnas hos Region Dalarna. Då programmet avsett samarbete mellan nio regioner och en gemensam plattform har använts är vår bedömning att det inte går att helt rekonstruera diarieföringen. De åtgärder som regiondirektören påbörjat/genomfört bör också formaliseras. Det vill säga att de handlingar, tilläggsavtal och andra ändringar/överenskommelser som träffats mellan den SUSSA-övergripande styrgruppen och leverantören hålls tillgängliga i regionens diarium.

12) Slutligen:

- Har tjänsteorganisationen skapat erforderliga förutsättningar för de förtroendevaldas styrning, ledning och tillsyn över tid?

- Har regionstyrelsen under tiden från det att regionen utnyttjade sin option att delta i SUSSA-samarbetet utövat erforderlig styrning, ledning och tillsyn över SUSSA-projektet/programmet i regionen?
- Är ingångna avtal och överenskommelser med berörda leverantörer tillfredsställande?
- Har riskbedömningar avseende jäv, eventuella oegentligheter och kostnadskalkyler gjorts i samband med upphandling och avtal med leverantör av tjänster och utrustning?

KomRedo konstaterar att företrädare för tjänsteorganisationen har redovisat som sin inställning att åtminstone den politiska majoriteten har varit informerad i erforderlig utsträckning. Förtroendevalda från båda sidor har i allt väsentligt redovisat motsatt uppfattning. Skriftlig dokumentation och spårbarhet i sådan information saknas i allt väsentligt.

Såväl tjänstepersoner som förtroendevalda har ett ansvar att deras deltagande och insyn i detta program, som har varit välkänt, är väl dokumenterat. Förekomsten av ett program som detta har inte varit något som förtroendevalda insett betydelsen av för regionens del och naturligtvis utifrån detta haft ansvar att utöva styrning och tillsyn över.

Samtidigt menar vi att en alltför tillbakadragen politisk styrande funktion inte styrt eller gett tillräckligt stöd till projektet. Det har fått till följd att skillnader i beslutsprocessen som inte är sakligt motiverade kunnat uppstå. Det framgår särskilt tydligt av intervju svaren trots att rapporterna från ”Projektet” visar på en delvis annan bild. Orsakerna till detta kan vara flera, där bristande kommunikering inom projektet, med regionens tjänstepersoner och inom ramen för samverkan samt med regionstyrelsen och fullmäktige, uppgivits vara en förklaring till den bristande styrningen och kontrollen.

Den slutliga handläggningen av tilläggsavtal 3 har påskyndats av bland annat den regionövergripande beställargruppen inom SUSSA. Sådant formaliserat förfarande bidrar till att ingen region får ett allt för omotiverat inflytande över processen. Det har framförts att det varit ett allt för ensidigt fokus på att leverans av system skulle ske så tidigt som möjligt.

KomRedo konstaterar att de risk- och konsekvensbedömningar som gjorts, såvitt framkommit, har gjorts av de ursprungliga fem regionerna. Region Dalarna har inte gjort någon egen bedömning av risker och konsekvenser kopplat till denna anskaffningsprocess efter det att Region Dalarna utnyttjat optionen år 2020.

4.4. Revisionsfrågorna besvaras

Revisionsfråga	Bedömning
<p>Är Region Dalarnas interna styrning och ledningen av projektet tydlig och tillräcklig?</p>	<p>Nej</p> <p>Den interna styrningen och kontrollen, som regionstyrelsen har utövat, har varit bristfällig från det att avtalet med leverantören godkändes fram till det att tilläggsavtal 3 hänsköts till regionstyrelsen för ställningstagande.</p> <p>Den uppföljning och rapportering som lämnats till regionstyrelsen uppvisar stora brister. De tidigare tilläggsavtalen nummer 1 och 2 hänsköts inte heller till styrelsen för ställningstagande.</p>
<p>Är ansvarsfördelning (roller, mandat etcetera) tydliga i såväl projektet i Region Dalarna som i relation till den styrning- och ledning som sker inom ramen för samverkan?</p>	<p>Nej</p> <p>Roll- och ansvarsfördelningen inom den tillsatta programorganisationen, som består av tjänstepersoner, är tydlig. Däremot saknas politisk representation, som försvagar den övergripande styrningen.</p> <p>På den regionövergripande samverkansnivån, samt på den lokala nivån i Region Dalarna, finns det inte någon politisk representation och styrgrupp. Granskningen visar vidare att regionstyrelsen brustit i sin uppsiktsplikt.</p>
<p>Är ansvarsfördelningen fastställd/beslutad i överensstämmelse med regionens interna styrdokument (till exempel reglementen och delegationsordningar) och tydligt dokumenterad?</p>	<p>Nej</p> <p>Granskningen visar på en anskaffningsprocess med många intressenter. Detta ställer stora krav på en väl fungerande samordning och tydlighet i fördelningen av ansvar och roller. Styrande principer finns inom programorganisationen, men det är inte tydligt hur ansvarsfördelningen och samordningsansvaret överensstämmer med de interna styrdokumenterna.</p> <p>Tillsammans med avsaknaden av en tydlig dokumenterad och fastställd delegationsordning bidrar detta till att roll- och ansvarsfördelningen blir otydlig.</p>
<p>Har regionen säkerställt att ansvarsfördelningen också efterlevs?</p>	<p>Nej</p> <p>Den uppföljning och rapportering som lämnats till regionstyrelsen har varit bristfällig när det gäller anskaffningsprocessen, vilket bidragit till att säkerställandet av ansvarsfördelningen inte följts. Det finns även en inbyggd gränsdragningsproblematik avseende om det är hälso- och sjukvårdsnämnden eller</p>

	regionstyrelsen som borde ansvara för anskaffningen av vårdinformationsstödet.
Har regionen säkerställt att leveransen av systemet i allt väsentligt överensstämmer med den upphandling/beställning av systemet som gjorts?	Nej Den rapportering och information som fram till december år 2022 har lämnats till regionstyrelsen uppvisar stora brister. Tilläggsavtalen 1 och 2 som tecknats, på grund av bland annat leveransförseningar, avviker i vissa delar från avtalet som godkändes av regionstyrelsen i juni år 2020. Tilläggsavtal 3 som godkändes av regionstyrelsen i december år 2022 uppvisar ytterligare avvikelser från det avtal som Region Dalarna ingick år 2020.
Finns rutiner, system etcetera som säkerställer att leverans av aktuellt system överensstämmer med den beställning/upphandling som genomförts samt att leveranserna följer upprättad tidsplan?	Nej Inom den i regionen tillsatta programorganisationen finns styrande principer för införandearbetet samt rutiner för uppföljning. På grund av de tre tilläggsavtalen och aviserade leveransförseningar har tidsplanen justerats i förhållande till den tidsplan och det avtalsinnehåll som fastställdes i och med att regionstyrelsen år 2020 godkände avtalet med leverantören.
Finns tillräcklig styrning och uppföljning i projektet som bland annat säkerställt att enskilda projektgrupper etcetera inte genomför förändringar i projektet som inte ryms i den ursprungliga upphandlingen?	Nej Granskningen visar att styrningen och uppföljningen av regionstyrelsen varit bristfällig, vilket också hänger samman med att styrelsen inte har varit representerad i programorganisationen. Förändringen i tilläggsavtalen 1 och 2 i förhållande till huvudavtalet är så omfattande att regionstyrelsen borde ha beslutat i frågan. Regionstyrelsen har inte tillräckligt säkerställt rutiner för att styra och leda regionens verksamheter trots att regionfullmäktige i februari 2021 fastställde en policy för styrning och ledning.
Har eventuella verksamhetsmässiga och ekonomiska effekter av de justeringar/tilläggsavtal etcetera som gjorts i projektet beaktats i övrig planering i regionen (till exempel budget och verksamhetsplaner)?	Nej Godkännandet av de tre tilläggsavtalen och de förändringarna i tidsplanen för införandearbetet har hitintills inte redovisats och/eller medfört någon ekonomisk påverkan eller begränsningar på regionens övriga verksamheter.

	Utrymmet för andra utvecklingsprojekt och satsningar i regionen har begränsats på grund av den prioritet som införandearbetet har haft och fortfarande har.
--	---

5. Rekommendationer

Inledningsvis vill vi hänvisa till de rekommendationer som återfinns i revisionsrapporten från 2021 gällande granskning av regionens anskaffning av digitalt processtöd till primärvården i Region Dalarna. Dessa rekommendationer är fortfarande aktuella.

Med utgångspunkt i det som har framkommit i denna granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Att regionstyrelsen skapar förutsättningar för effektivt projektarbete vid större utvecklingsprojekt eller anskaffningar avseende behovs- och kravställande samt att dokumentationshanteringen i projekt och utvecklingsverksamhet ses över.
- Att förutsättningar för tillräcklig intern styrning och kontroll säkerställs och att arbetet med risk- och konsekvensanalyser ges ökat utrymme i samband med digitaliseringen av hälso- och sjukvården samt att ökade ansträngningar görs för att kunna bedöma värdet av insatta resurser i relation till uppnådda effekter och nyttor. Vidare att förutsättningar skapas för att regionstyrelsen ska kunna utöva uppsiktsplikten tillräckligt för ett ändamålsenligt ansvarsutkrävande och även i situationer där arbetet sker i nära samverkan med andra regioner och externa aktörer.
- Att förutsättningar skapas för att utveckla interna samverkans- och samordningsformer samt att länets kommuner och andra berörda vårdgivare ges möjlighet att anslutas till systemet för vårdinformation.
- Att regionstyrelsen inför beslut av större vikt tillser att ledamöterna får nödvändig information, erforderlig tid och möjlighet att sätta sig in i de med ärendet förenade frågeställningarna.
- Att de åtgärder som avser exempelvis dokumenthanteringen formaliseras, förankras och ges hög prioritet i det fortsatta arbetet.
- Att det i program/projekt av större omfattning inte bara bör finnas strukturer för olika tjänstegrupper utan också en struktur där förtroendevalda är representerade och där protokoll förs över vad som förevarit. Vidare rekommenderas att ansvar- och rollfördelningen tydliggörs och fastställs i såväl projektet i regionen som i relation till den styrning och ledning som sker inom ramen för samverkan.
- Att primärvårdens förutsättningar och medverkan i anskaffningsarbetet beaktas i ökad utsträckning. Detta ska även gälla kommuner och andra berörda vårdgivare.

I övrigt rekommenderar vi att revisionen

- a) skyndsamt genomför en uppföljande granskning av hur hanteringen av olika handlingar som är kopplade till införande av det nya vårdinformationsstödet har utvecklats och fungerar. Om samtliga handlingar, tilläggsavtal och andra ändringar/överenskommelser som träffats mellan den SUSSA-övergripande styrgruppen och leverantören är införda och tillgängliga i regionens diarium.
- b) genomför fördjupade granskningar avseende kostnadseffektiviteten i projektet och regionens möjligheter att påverka det fortsatta utvecklingsarbetet inom ramen för SUSSA samverkan.

Dag som ovan,

Camilla Karlsson

Uppdragsledare
Certifierad kommunal revisor

Lars Högberg

Senior konsult
Certifierad kommunal revisor

Gunnar Stetler

Juridisk expert

Bo Anderson

Senior konsult
Kvalitetssäkrare